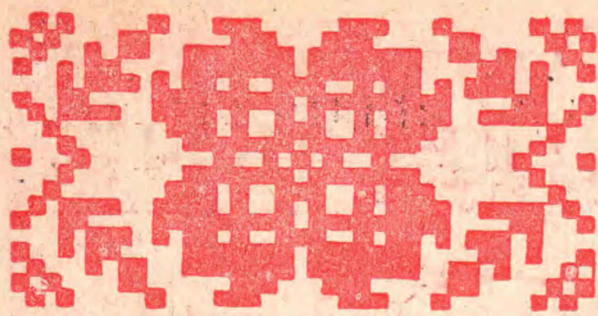
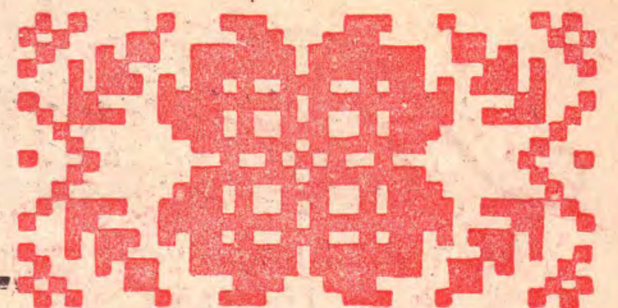

НіВА

БЕЛАСТОК, 19 ЛЮТАГА 1956 г.

КОМУНІСТЫ, НАПЕРАД!

Мае гэткія словы
Загад баявы,
На якія адно толькі ў цяжкім баю
(Ды і то не заўжды)
Агрымае правы
Камандзір,
Падымаючы роту сваю.

Мудры статут вайсковы
Дайно я спасціг,
Білі ў твар
Не аднойчы мне
Шротам вятры,
Ды нідзе
На старонках
Статутаў-кніг
Слоў такіх
Не знайшоў я
Да гэтай пары.

Год дваццаты.
Запыленых коней галоп.
Перакоп.
Эшалоны.
Ды тыфусны мрок.
Інтэрвенцкая куля, што меціць у лоб.
Пад шалёным агнём
Не прайсці ні на крок...
Полк
З акопаў
На дрот
Шынялі накідаў.
Але б'е кулямёт. Здэцца лівень — сцяной.
І падняўся тады
Камісар
І сказаў:
— Комуністы, наперад! Комуністы за мной!

Мае гэткія словы
Загад баявы,
Што не знаюць
Ніякіх
Нідзе
Перашкод.
Ёсць
Вышэй, чым законы,
Такія правы,
Што, як права вышэйшае,
Носіць народ.

Падлічылі штандарты пабітых дзяржаў.
Цераз рэкі
Мільёны
Плацін навялі.
І, рукою мазольнай
Зацяўшы штурвал,
Падымалі цалік
На абшарах зямлі.
І была нейк прабіта
Плаціна адна,
Раскрышыла бетонны заслон на Дняпры,
І пайшлі
Галаўныя брыгады
Да дна,
Пад сцюдзёныя хвалі
На зімняй зары.
І калі нехапала
«...Прадпісаных мер...»
Залівала сталы з чарцяжамі вадой, —
Прад рабочымі ўстаў і сказаў інжынер:
— Комуністы, наперад! Комуністы, за мной!

Летняй раніцай
Цішу
Узарваў дынаміт,
Па-над Бугам
Застава залегла ля стром.
«Месершміты» свінцом распаролі блакіт,
І дыміцца зямля, і не ўстаць пад агнём.
Мы палілі масты
Па дарогах к Маскве,
І на бежанцаў
Глянуць спакойна хто мог?
Высыхала раса
На гарматах «КВ»,
Закапаных між буйных жытоў у палёх.
І, без кожуха,
З веж Сталінграда святых
Біў «максім»,
І Радзімцаў лёд мацаў нагой,
І прыўстаў, і сказаў камандзір у той міг:
— Комуністы, наперад! Комуністы, за мной!

Мы сарвалі штандарты
Фашысцкіх дзяржаў,
А сцягі
Сваёй славы
Праз свет праняслі.
Як свой лёс,
Родны сцяг
Мужны воін трымаў,
Калі ў Маі
Каля Маўзалея мы йшлі.

Пад зімовымі хмарамі —
Вецер і снег,
Але пахне
Гарачым жалезам зямля.
Набліжаецца дзень.
Прадаўжаецца век.
Серабрацца штыкі
Вартавых ля Крэмля.

. . . .

Але скрозь —
Дзе скрыжованы трасы свінца,
А ці там,
дзе кіпенне вялікіх работ,
Праз вякі,
на вякі,
назаўжды,
да канца:
Комуністы, наперад! У слаўны паход!

АЛЕКСАНДР МЕЖЫРАЎ

У НУМАРЫ

ШТОТЫДНЁВІК БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА — КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

Агляд тыдня

ЗА ДАЛЕЙШЫ РОСКВІТ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ

8 і 9 лютага ў Варшаве адбылося V Пленарнае . пасяджэнне К. Ц Польскай Аб'еднанай Рабочай Партыі. Тэмай Пленума было „Развіццё сельскай гаспадаркі на 1956—1960 годы і аб заданнях Партыі на вёсцы"

Пастанова сцвярджае, што ў мінулай пяцігодцы сельская гаспадарка дабілася вялікіх поспехаў, тым не менш, яшчэ трэба многа зрабіць, дзеля таго, каб сельская гаспадарка не адставала за хутка развіваючайся прамысловасцю.

Як аснаўное заданне палітыкі на вёсцы, Партыя ставіць заданне далей развіваць калектыўную гаспадарку. Пры гэтым ставіцца заданне выкарыстання ўсіх магчымасцяў і рэзерваў, якія яшчэ знаходзяцца ў аднаасобных гаспадарках. Партыя вучыць, што толькі тады можна дабіцца вялікіх поспехаў, зліквідаваць дыспрапорцыю ў тэмпе развіцця ўсіх галін народнай гаспадаркі, узняць дабрабыт і культуру, калі перайдзем ад аднаасобнай, малае выдайнай гаспадаркі да вялікай соцыялістычнай, калектыўнай гаспадаркі. Бо толькі ў калектыўнай гаспадарцы можна лепш выкарыстаць навейшую тэхніку, трактары і другія сельскагаспадарчыя машыны. У такой гаспадарцы лягчэй увясці ўсе новыя дасягненні агратэхнічнай веды.

Дырэктывы V Пленума гавораць, што ў пяцігодцы сельская гаспадарка павінна даць прадукцыі на 25 працэнтаў больш у параўнанні да Шасцігадовага плана ў тым расліннай прадукцыі на 22 прац. а жывёльнай на 29 прац. больш.

Заданні пастаўленыя V-ым Пленумам — рэальныя. У нашым ваяводстве ёсць усе умовы каб іх выканаць.

Першая магчымасць — гэта загаспадараваць цалінныя і залежныя землі.

Другая — гэта зліквідаваць трохпольны севаабарот. У паветах беластоцкім, сокульскім і другіх, яшчэ сёння шмат зямлі не выкарыстоўваецца.

Трэцяя магчымасць — гэта павялічыць ураджай на ўжо загаспадараваных землях. Дзеля гэтага трэба ўводзіць новыя спосабы апрацоўкі зямлі. Карыстаць з дасягненняў агратэхнічнай веды. Каб выканаць заданні пастаўленыя перад сельскай гаспадаркай трэба каб усе сяляне актыўна прычыніліся да іх ажыццяўлення.

XX З'ЕЗД

14 лютага ў дзесяць гадзін раніцы ў Маскве распачаўся XX З'езд Камуністычнай Партыі Савецкага Саюза. У Маскву з усіх канцоў агромнай краіны прыехалі пасланцы вялікай Партыі.

Сярод дэлегатаў ёсць палітычныя і дзяржаўныя дзеячы, працаўнікі навукі, інжынеры, рабочыя з прамысловых прадпрыемстваў, будаўніцтва, соўгасаў і калгасаў. На З'езд прыехалі прадстаўнікі комунітычных і рабочых партый з усяго свету.

Удзельнічае ў З'ездзе і дэлегацыя Польскай Аб'еднанай Рабочай Партыі пад кіраўніцтвам I Сакратара К. Ц. — Болеслава Берута.

Савецкая Краіна з вялікім энтузіязмам навітала XX З'езд КПСС. Перыяд падрыхтоўкі да З'езду быў вялікім патрыятычным уздымам працоўных гарадоў і вёсак. У гэтым часе металургі Магнітагорска, Кузнецка і другіх заводаў далі тысячы тон надпланавай прадукцыі жалеза, сталі і другіх металаў.

Гарнякі, Данбаса, Караганды і другіх вугальных басейнаў, далі многа тысяч тон вугля.

З вялікай радасцю вітаюць З'езд шматмілённыя масы працоўных сялян. Калгаснікі варонежскай вобласці выклікалі калгаснікаў усёй краіны да барацьбы за развіццё сельскагаспадарчай прадукцыі. Яны паставілі сабе заданне падвоіць прадукцыю мяса на працягу аднаго года, а не на працягу пяці год. Колькасць малака падвоіць на працягу паўтара года. Вялікіх дасягненняў дабіліся і рабочыя прадпрыемстваў: Масквы, Ленінграда, Кіева, Мінска, Тбілісі, Рыгі, Сталінграда, Харкава і другіх гарадоў.

З вялікай увагай працоўныя ўсяго свету сочаць за ходам абрадаў XX З'езда КПСС Партыі, якая вяла і вядзе совецкі народ да далейшых перамог ва ўсіх галінах палітычнага, эканамічнага і культуральнага жыцця народа да комунізма.

ПАВЕТРАНЫЯ ШАРЫ

Тады, калі Совецкі Саюз і Краіны Народнай Дэмакратыі штодня ўводзяць у жыццё палітыку міру і ўзаемнага пашанавання. Тады калі народы лагера міру творча, выдайна працуюць, будуюць у сваіх краінах лепшае жыццё, выконваюць свае планы, ворагі міру стараюцца перашкодзіць у нашым будаўніцтве.

Услед за гучнымі крыкамі аб „комуністычнай небяспецы", для таго каб адвярнуць увагу грамадскасці, робяць сваю нікчэмную работу.

Памятаем добра спробы ўграбіць дасягненні Жэнеўскай нарады Кіраўнікоў Урадаў чатырох вялікіх дзяржаў, правакацыйныя выступленні прадстаўнікоў „вольнага свету" на пасяджэннях Асамблеі Арганізацыі цыйнай дзейнасці ўрада ЗША.

У астатніх часах, цэлы свет яшчэ раз мог пераканацца аб правака- Аб'еднаных Нацыі і другіх народных канферэнцыях.

Паветраныя шары, якія ў першых часах паяўляліся над Чехаславакіяй, пачынаюць усё часцей паяўляцца на тэрыторыі Совецкага Саюза, Польшчы і другіх краін. Мэта гэтага прадпрыемства ясная. Яснае і тое, хто гэтыя шары выпушчае. Што яны не былі выпушчаны для навуковых доследаў, як выясняе Урад ЗША на ноты СССР, Чэхаславакіі, і Польшчы. Маглі пераканацца прадстаўнікі зарубежных амбасад у Маскве, якія на запрашэнне Міністэрства Замежных Спраў СССР пазнаёміліся са зместам аднаго шара. Клеймо „выканана ў ЗША", аж надта добра даказвае хто высылае шары. Антысовецкія лістоўкі, аўтаматычныя фотаапараты і другія шпіёнскія прылады не сведчаць аб тым, што гэтыя шары былі выпушчаны для „навуковых доследаў".

ЛІСТ З АРГЕНТЫНЫ

АДКАЗ БРАХУНАМ З „ВОЛЬНАЙ ЕЎРОПЫ"

Наш чытач, Стэфан Іванавіч Куліна пражывае ў Беластоку. У перадваенныя гады ён выехаў ў Паўднёвую Амерыку каб там знайсці працу, якой не мог знайсці ў панскай Польшчы.

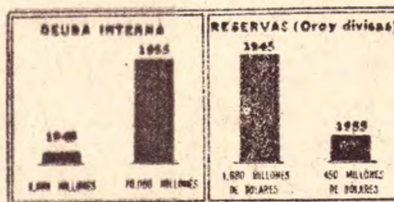
Ён пакінуў Аргентыну ў 1950 г. і прыехаў у Польшчу.

Сёння С. Куліна і яго дарослыя сыны працуюць. Не стаяць цяпер перад імі праблемы: ці буду заўтра працаваць? Ці не выкінуць мяне з працы? Стэфан Іванавіч Куліна прынёс у рэдакцыю „Нівы" ліст ад свайго сябра Александра Пронькі, які яшчэ пражывае ў Аргентыне.

Ліст А. Пронькі, гэта яшчэ адзін доказ таго, як жывуць працоўныя ў капіталістычных краінах. Гэта адказ брахунам з „Вольнай Еўропы", „ББС" і другіх радыёстанцый „вольнага свету", якія выхваляюць жыццё ў капіталізме.

Працоўныя Аргентыны ўсё больш пазнаюць праўду аб жыцці ў Совецкім Саюзе і краінах народных Дэмакратыі. Эмігранты, якія жывуць за мяжой усё больш імкнуцца да таго, каб вярнуцца на сваю Радзіму.

„Добры дзень паважаны Сябра і Таварыш Стэфан Іванавіч! Перш за ўсё прашу прабачэння за маё чатырохмесячнае маўчанне; ліст Ваш з 8-7-55 г. атрымаў, за які дзякую Вам ад шчырага сэрца; мы пакуль што ўсе жывыя і здаровыя чаго і Вам жадаем. У нас, у Аргентыне за гэты так кароткі перыяд адбыліся велізарныя падзеі і вялікія перамены а менавіта: сельскапрамысловая выстаўка Совецкага Саюза ў Буэнас Айрэс, якая многім адкрыла вочы, якія не толькі паглядзелі але і памацалі, а нават панюхалі смак якасць і дакладнасць Совецкай вытворчасці. Наступнае: гэта звяржэнне і разгром тырана-фашысцкіх улад; так, гэта не далося так вельмі лёгка, гэта каштавала шмат чалавечых жыццяў, гэта каштавала тысячы забітых і параненых аргентынскага народа; аказваецца, што дзесяць год кіраўнікі краіны кралі, грабілі, расцягвалі ўсё, што змаглі і ў выніку разбегліся з валізкамі поўнымі золата, толькі некалькі з іх удалося злавіць.

З левага боку графіка паказана унутраннае задаўжэнне Аргентыны. Даўгі дзяржавы павялічыліся з 9.000 мільёнаў долараў у 1945 г. да 70.000 млын. долараў у 1955 г. У гэты самы час запасы золата вельмі моцна зменшыліся.

У 1945 годзе запасы раўняліся 1 680 мільёнаў долараў, а ў 1955 годзе ўсяго 450 мільёнаў. У сувязі з гэтым з года ў год жыццё працоўных у Аргентыне крута пагаршаецца.

І што-ж, краіна асталася як тут кажуць „эн банка гота", шлю кавалачак з эканамічным разлікам, у якім паказана эканамічнае становішча краіны. Усё гэта трэба будзе паправіць на спіне і жываце рабочага.

А новыя ўлады? — Гэта-ж прыяцелі „Рыма і Уольстрыта". Хочацца сказаць словамі вялікага Леніна, „што горкі хрэн заменяны рэцькаю".

Кожную нядзелю ад'язджае ад нас па некалькі сем'яў, якія вяртаюцца на нашу Радзіму, так што і нам надыходзіць, нават ужо і падышла чарга. Я так і астаўся беспрацоўным. Ну што-ж, на гэтым канчаю свой ліст".

Буэнас - Айрэс 1 снежня 1955

● КАПЕНГАГЕН. — У сакавіку адбудуцца ў Грэнландыі манеўры амерыканскіх войскаў. Апрача сухапутных сіл у манеўрах будуць браць удзел паветраныя войскі.

● ОСЛО. — У сувязі з пратэстамі супроць выпускання вялікіх „метэаралагічных шараў" нарвежскі ўрад загадаў стрымаць выпусканне такіх шараў з метэаралагічнай станцыі ў Гардэнмоан.

● БАГДАД. — Іракскі ўрад „дзеля бяспекі" выгнаў з краіны 47 палестынцыкаў, абвінавачваючы іх у „комуністычнай дзейнасці". Усе іракскія турмы перапоўнены.

● ЛОНДАН. — Дня 12 гэтага месяца адбылося на Мальце рэферэндум. Гэта мела даць магчымасць выказацца насельніцтву вострава за яго ўз'еднаннем з Вялікабрытаніяй. Паводле апошніх паведамленняў у ноч з 12 на 13 гэтага месяца, 40 прац. насельніцтва ўдзельнічаючага ў рэферэндум стрымалася ад галасавання.

● БЕЛГРАД. — У Югаславіі шалеюць снегавыя завірухі. На будоўлі гідраэлектрастанцыі ў мясцовасці Маўровэ (паўднёвая Югаславія) пад напорам снегу заваліўся дах жыллёвага барака для рабочых. Жыхары барака ўсе загінулі.

● ПЕКІН. — Дзяржаўны Совет Кітайскай Народнай Рэспублікі 10 г. м. прыняў пастанову адносна выплаты працэнтаў ад даходаў прыватным пайшчыкам дзяржаўна - прыватных прадпрыемстваў. Прыватныя пайшчыкі будуць атрымліваць ад 1 да 6 прац. гадавых даходаў прадпрыемства.

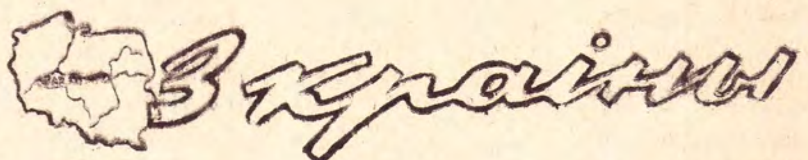
● МАСКВА. — Дня 10 лютага гэтага года кіраўнікі і работнікі замежных дыпламатычных прадстаўніцтваў у Маскве, дакладна пазнаёміліся з выстаўленым у палацыку МЗС пры вул. Талстога абсталяваннем і абудовай аднаго з амерыканскіх шараў абясшкоджаных на тэрыторыі СССР.

● МАДРЫТ. — Іспанскі Урад на спецыяльным пасяджэнні ў пятніцу 10.II. г. г. пад старшынством генерала Франка прыняў пастанову, аб арышце 7 студэнтаў — членаў Фалангі. Па думцы наглядальнікаў, з'яўляецца гэта афіцыйным прызнаннем, што існуе разглас унутры фалангісцкага руху.

● ЖЭНЕВА. — Да снежня мінулага года прадстаўнікі Галандыі і Інданэзіі вялі ў Жэневе перагаворы адносна распрацоўкі магчымай да прыняцця для абодвух бакоў, фармулы адносна эканамічна - фінансавых спрэчак паміж гэтымі дзяржавамі.

У студзені гэтага года наступіў перапынак, які меў даць абодвум прадстаўніцтвам магчымасць кансультацыі са сваімі ўрадамі. У мінулы аўторак перагаворы зноў былі паноўлены і закончыліся ў суботу без канкрэтнага выніку.

● ДЭЛІ. — Дня 12 г. м. ў Амрітсары закончылася работа 61 З'езда партыі „Індыйскі Нацыянальны Кангрэс". На апошнім пасяджэнні з'езд абмеркаваў і прыняў пастанову аб пераарганізаванні штатаў.

● ВАРШАВА, 3 лютага. (ТАСС). У мінулым годзе таваразабарот паміж Польшчай і Кітаем амаль у 9 разоў перавысіў узровень 1950 года.

Кітай дастаўляе Польшчы: жалезную руду, рэдкія металы, чыгун, азбест, графіт, зерне, баваўну, воўну, шоўк, насенне алейных культур.

Польшча вывозіць у Кітай неабходнае камплекснае абсталяванне раду прамысловых аб'ектаў, вырабы металургічнай прамысловасці, станкі, чыгуначны рухомы састаў, марскія судны, аўтамабілі, трактары, сельскагаспадарчыя машыны, электрычныя машыны, бурыльнае абсталяванне. Ажыўленаму таваразабмену садзейнічае пастаянная суднаходная лінія, якая злучае абедзьве краіны.

Расшыраецца польска-кітайскае культурнае супрацоўніцтва. Наладжан абмен мастацкімі калектывамі, кінофільмамі і г. д.

Гэтымі днямі ў Пекіне падпісана новае польска - кітайскае пагадненне аб культурным супрацоўніцтве, якое прадугледжвае значнае расшырэнне культурнага абмену паміж двума краінамі.

● ПОЗНАНЬ. — На працягу першых 10-ці дзён лютага ў пазнаньскім ваяводстве паўстала 15 новых кааператываў. Да кааператываў уступіла 256 сялян. У гэтым годзе, ў пазнаньскім ваяводстве, лік кааператываў павялічыўся на 30.

У сучасны момант ёсць іх там 1.350.

Па Совецкай Беларусі

РЭХА ДЭКАДЫ БЕЛАРУСКАЙ КУЛЬТУРЫ

Жыхары Беласточчыны добра памятаюць спектаклі Беларускага Дзяржаўнага Акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы ў Беластоку. Дэкада Беларускай Культуры шырокім рэхам адбілася ў Совецкай Беларусі. Прыводзім урывак артыкула народнай артысткі БССР О. Галіны, друкаванага на старонках „Работніцы і Сялянкі" аб уражаннях з Беласточчыны.

Раніцай мы пад'язджалі да Беластока. На вакзале сустрэлі нас гаспадары горала і беларускія студэнты ў нацыянальных касцюмах. Як звычайна, прывітальныя прамовы і кветкі. Але нешта новае адчулі мы ў гэтым горадзе. Неспадзявана блізкімі і асабліва сардэчнымі аказаліся тут людзі. Беларускім тэатрам надзвычай цікавіліся.

Білетаў нельга было дастаць. Каля тэатра заўсёды стаяў натоўп моладзі, якая не траціла надзеі паглядзець хоць кавалачак спектакля праз шкляныя дзверы ўваходу. Многія негледзячы на халодныя вечары, чакалі канца спектакля, каб убачыць акцёраў, калі яны будуць садзіцца ў аўтобусы. Таксама і каля гасцінніцы незнаёмыя людзі падыходзілі да акцёраў, прасілі аб аўтографы.

На вуліцах, у магазінах, дзе-б ні з'яўляліся беларускія артысты, яны заўсёды адчувалі асаблівую да сябе ўвагу і сардэчныя адносіны. Тлумачылася гэта тым, што вялікая колькасць насельніцтва ў Беластоцкім ваяводстве — больш 100 тыс. — беларусы. Для іх нават мова, якая гучэла са сцэны, была асалодай.

Карэспандэнт беластоцкай газеты „Свят і людзе" пра гэта пісаў: „Можа нідзе так, як у нашым ваяводстве, спатканні з беларускімі артыстамі пераходзілі ў сардэчную маніфестацыю да слова беларускага, якое так горда гучыць са сцэны. То-ж мова беларуская на нашай зямлі атрымала права грамадзянства нядаўна, толькі ў Польшчы народнай".

Тэатр, апрача спектакляў, арганізаваў канцэрты ў горадзе і раённых цэнтрах, на заводах, у калгасах, школах, клубах. Часам прыходзілася выступаць па два — тры разы ў дзень, але ніхто з акцёраў не пашкадаваў аб гэтым, бо быў задаволены сардэчным, хвалюючым прыёмам. Вельмі часта пасля канцэртаў для нас наладжвалі вячэру, і акцёры разам з гледачамі танцавалі пад гармонік, спявалі беларускія, рускія і польскія песні. Гэта былі сапраўды незабыўныя сустрэчы. У часе адной такой вячэры асабліва клапаціліся жанчыны, збіраючы на стол розныя смачныя рэчы ўласнага прыгатавання. Старшыня калгаса, дзе адбыўся канцэрт, сказаў:

— Нам нялёгка было ўсё гэта арганізаваць, але калі мы даведаліся, што да нас едуць беларусы, самі ногі ў нас захадзілі, і ўсё адразу зрабілася лёгкім.

А з якой гордасцю паказвалі нам калгаснікі сваю гаспадарку — электрычны млын, машыны для апрацоўкі ільну, новыя стайні, аборы, вялізарнейшых свінаматак і смешных чысценькіх парасятак. Гаспадарам хацелася, каб мы ўсё паглядзелі, усюды пабывалі.

Паклаўшы вянок на магілу совецкіх воінаў, дзе заўсёды ляжаць свежыя кветкі, мы развіталіся з Беластокам, з нашымі новымі сябрамі.

Прадзільшчыца Мінскага Тэкстыльнага Камбіната Н. Ч Эсаўлова працуе па ўласному метаду і выконвае ў месяц звыш 100 кг. надпланавай пражы.

ПА ШЛЯХУ УЗДЫМУ ГАСПАДАРКІ і КУЛЬТУРЫ БССР

Нядаўна ў Мінску закончыла сваю работу другая сесія Вярхоўнага Совета Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі чацвёртага склікання. Сесія прыняла рашэнні вялікай дзяржаўнай важнасці — зацвердзіла бюджэт Беларускай ССР на 1956 год і Указы Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР.

Работа сесіі — вярхоўнага органа дзяржаўнай улады рэспублікі праходзіла пад знакам мабілізацыі творчых сіл і энергіі беларускага народа на барацьбу за ажыццяўленне палітыкі Комуністычнай Партыі, накіраванай на далейшае умацаванне эканамічнай магутнасці краіны, рост дабрабыту працоўных.

Сесія праходзіла ў дні, калі ўвесь совецкі народ рыхтаваўся дастойна сустрэць знамянальную падзею ў жыцці краіны — XX з'езд Комуністычнай партыі Совецкага Саюза.

Дзяржаўны бюджэт БССР на 1956 год, зацверджаны ў суме 4.513.886 тыс. рублёў, адпавядае задачам далейшага ўздыму народнай гаспадаркі рэспублікі, культуры і дабрабыту народа, якія вызначаны ў рашэннях XXII з'езда Компартыі Беларусі. Ён складзен у поўнай адпаведнасці з задачамі шостага пяцігадовага плана.

На працягу новай пяцігодкі ў рэспубліцы валавая прадукцыя ўсёй прамысловасці будзе павялічана прыкладна ў 1.7 разы.

У галіне сельскай гаспадаркі к 1960 году вытворчасць збожжавых культур будзе павялічана прыкладна ў 2.9 разы, ільнавалакна — ў 1.4 разы, бульбы — ў 1.7 разы і г. д.

Усесаюзны фестываль савецкай моладзі

З мэтай лепшай арганізацыі вольнага часу моладзі, уцягнення яе ў культурна-масавую работу, далейшага павышэння майстэрства маладых выканаўцаў, а таксама паспяховай падрыхтоўкі да VI Сусветнага фестывалю моладзі і студэнтаў ЦК ВЛКСМ, ВЦСПС і Міністэрства культуры СССР вырашылі правесці з верасня 1956 года па май 1957 года Усесаюзны фестываль совецкай моладзі.

Фестываль павінен садзейнічаць узмацненню выхавання юнакоў і дзяўчат у духу комунізма, мабілізацыі сіл моладзі на актыўны ўдзел у выкананні гістарычных рашэнняў партыі і ўрада па уздыму народнай гаспадаркі, культуры, навукі і мастацтва нашай краіны.

Распрацавана Палажэнне аб фестывалі, у якім гаворыцца, што ўдзельнікамі фестывалю могуць быць калектывы і салісты мастацкай самадзейнасці, а таксама прадстаўнікі прафесіянальнага мастацтва. У фестывалі прымуць таксама ўдзел маладыя кампазітары, літаратары, мастакі, скульптары, моладзь, якая займаецца прыкладным мастацтвам.

Для кіраўніцтва падрыхтоўкай і правядзеннем Усесаюзнага фестывалю совецкай моладзі створан Цэнтральны арганізацыйны камітэт.

На прадпрыемствах, у калгасах, МТС, соўгасах, ва ўстановах, у навучальных установах, а таксама ў раёнах, гарадах, абласцях, краях і рэспубліках будуць створаны мясцовыя арганізацыйныя камітэты.

Фестываль намечана правесці ў тры туры. Першы тур — на прадпрыемствах, у калгасах, МТС, соўгасах, ва ўстановах, у навучальных установах, воінскіх часцях; другі у раёнах і гарадах; трэці — у абласцях, краях і рэспубліках.

Свята Песні і Танца ў Мінску. Выступленне хора.

МАКСІМ ТАНК

СПАКОЙНАЙ НОЧЫ

Вечар вясенні. Месяц над гаем.
Спакойнай ночы! — ўсім я жадаю.

Спакойнай ночы! — гулкаму рэху,
Каб не было чуць, як буду ехаць;

Псам паляўнічым, што госця чуюць,
Двор запаветны пільна вартуюць;

І тым варотам ля цёмнай ліпы,
Каб адчыніць іх мог я без скрыпу.

І, асабліва, спакойнай ночы
Маці, якая за дочкай сочыць,

Каб не пачула яна да рана,
Як буду клікаць выйсці на ганак,

Выйсці на ганак дзяўчыну-зорку,
Жыць без якой мне на свеце горка.

Вечар вясенні, месяц над гаем.
Спакойнай ночы! — ўсім я жадаю.

Вучні дапамагаюць калгасам

ДРУЖАНЫ — Цесная дружба ўстанавілася паміж вучнямі Загорскай сярэдняй школы і хлебаробамі сельгасарцелей імя Сталіна і імя Варашылава. Вясной мінулага года школьнікі прыгатавалі для калгасаў 31 тысячу торфаперагнойных кубікаў. У летні перыяд вучні прымалі ўдзел у доглядзе пасеваў і ўборцы ўраджаю. Цяпер яны займаюцца зборам попелу і птушынага памёту для ўгнойвання калгасных палёў.

Значную дапамогу аказваюць школьнікам і калгаснікі. Сельгасарцель імя Сталіна выдзеліла школе 1.000 рублёў на набыццё вучэбных дапаможнікаў і перадала ёй грузавую аўтамашыну.

Вучні Загорскай сярэдняй школы звярнуліся з заклікам да ўсіх школьнікаў раёна аказаць калгасам практычную дапамогу ў падрыхтоўцы да веснавой сяўбы.

Дом вялікага польскага паэта

Старадаўні беларускі горад Навагрудак ніколі не сустракаў так многа гасцей. Сюды, на радзіму вялікага польскага пісьменніка Адама Міцкевіча прыязджаюць людзі з розных канцоў Совецкага Саюза і з многіх замежных краін, каб ушанаваць светлую памяць вялікага польскага паэта.

Дом-Музей Адама Міцкевіча ўжо наведала звыш 10 тысяч экскурсантаў.

Растуць на Беласточчыне мільянеры

Галоўнай задачай на фронце соцыялістычнай перабудовы сельскай гаспадаркі нашай краіны з'яўляецца асягненне сістэматычнага развіцця сельска - гаспадарчых кааператываў. Лік сельска - гаспадарчых кааператываў у нашым ваяводстве з кожным годам павялічваецца. У канцы студзеня гэтага года, было ўжо іх 325.

Сумесна з паўстаданнем новых сельска- гаспадарчых кааператываў, умацоўваюцца з кожным годам раней сарганізаваныя кааператывы, а маёмасць іх сістэматычна павялічваецца.

Як сістэматычна з года ў год павялічваецца маёмасць сельскагаспадарчых кааператываў, а сумесна з маёмасцю — падзельны даход — прыкладам ёсць сельскагаспадарчы кааператыў ў Дэнісках, бельскага павету

У такой хаце жыў Паўлючук з Чыжой перад уступленнем да сельскагаспадарчага кааператыва.

Фота — Лясоцкі

Перыяд (год)		1951 г.	1952 г.	1953 г.	1954 г.	1955 г.
Вартасць кааператыўнай маёмасці ў злотых:		270.775	471.344	745.993	900.794	1.354.338
На адзін працадзень	збожжа ў кг.	4.75	6.76	4.35	4.40	5.50
	зл.	0.58	1.—	2.49	1.25	3.50

Да 1953 года члены сельскагаспадарчага кааператыва ў Дэнісках больш усяго развівалі раслінную вытворчасць. Таму вартасць працадня ў грошах была малая. Павялічвалася яна сумесна з развіццём жывёлагадоўлі.

Праца ў сельскагаспадарчым кааператыве дала Паўлючуку магчымасць пабудаваць новы мураваны дом, ў якім ён цяпер жыве.

Фота Лясоцкі

Сумесна з развіццём сельскагаспадарчых кааператываў, расце дабрабыт сялян згуртаваных у кааператывах. Побач прасторных забудаванняў вырастаюць новыя выгодныя дамы ў якія пераносяцца са старэнькіх і малых хацінак члены сельскагаспадарчых кааператываў.

На здымку: У сельскагаспадарчым кааператыве ў Райску (павет Бельск) будуецца штораз больш новых дамоў.

Фота — Зарэмба

У канцы 1954 года ў нашым ваяводстве было ўжо 10 сельскагаспадарчых кааператываў, якіх маёмасць даходзіла да звыш 1.000.000 злоты.

Сярод гэтых сельскагаспадарчых кааператываў — найбагатшымі з'яўляюцца: Аўгустова — кааператыўная маёмасць якога ў канцы 1954 года раўнялася ўжо 2.099.595 злоты. Райск — 1.966.938 зл. Гацькі — 1.619.135 зл і Зубово — 1.505.137 зл. бельскага павету: Чыжэ — 1.233.784 зл ў павеце гайноўскім: Мрозы — 1.059.057 зл. ў павеце элцкім і Чарэўкі — 1.114.446 зл. беластоцкага павету.

Сельскагаспадарчыя кааператывы — мільянеры ў мінулым годзе значна павялічылі сваю маёмасць

У 1955 годзе вырасла некалькі новых сельскагаспадарчых кааператываў — мільянераў.

За пяць год кааператыўнай гаспадаркі члены сельскагаспадарчага кааператыва ў Дэнісках дабіліся значных поспехаў. Маёмасць кааператыва дасягнула паказчыка 1.354.338 зл. (ў 1954 г. даходзіла да 900.750 зл). Таксама павялічыўся падзельны даход ў параўнанні з 1954 годам на 38.448 зл.

Напрыклад сям'я Данілы Нестэрука, якая запрацавала 712 працаднёў, атрымала з падзелу: 4 205 кг. збожжа 2.848 кг бульбы, 1 616 кг сена, 4.262 кг саломы і 2.492 зл.

Члены сельскагаспадарчага кааператыва, ў сяле Длуге, элцкага павету ў 1955 годзе кааператыўную маёмасць замкнулі сумай 1.014.096 зл.

У гэтым кааператыве выдатна развіваецца жывёлагадоўля. Члены кааператыва маюць 75 штук жывёлы ў тым ліку 50 дойных кароў. Гэтыя каровы даюць у сярэднім 2.090 літраў малака ў год — адна.

Вяпрук якога бачым на здымку важыць 400 кг. Трэскліва апекуюцца ім (таксама як і ўсімі кааператыўнымі свіньмі ў Чыжах) — Рыгор Філімонюк

За продажу свіней, члены сельскагаспадарчага кааператыва ў Чыжах, атрымалі 60 тысяч злотых.

Фота Лясоцкі.

За грошы атрыманыя з продажы малака члены сельскагаспадарчага кааператыва ў мінулым годзе сплацілі дзяржаве 138 тысяч фінансавых даўгоў.

У гэтым кааператыве таксама выдатна развіваецца гадоўля свіней. Члены кааператыва цяпер ужо маюць 60 штук свіней.

Дасягненні сельскагаспадарчых кааператываў найлепш пераконваюць сялян, якія гаспадараць аднаасобна, аб перавазе калектыўнай гаспадаркі.

В. Б.

Новы гурток па культываванню сенажаці

Сяляне з вёскі Леўкі сарганізавалі гурток па культываванню сенажаці. У гурток уступіла 29 сялян. На старшыню гуртка яны выбралі Тыматэуша Іванюка.

Вясною члены гуртка прыступяць да працы ў загаспадараванні 21 гектараў балот.

В. КІРЫЛЮК

Першыя метры „штучнай нутрыі"

У Беластоцкай Фабрыцы Плюшу імя Фелікса Кона выпрадукаваны першыя метры новай тканіны — плашчовага плюшу „Нутрыя". Гэты плюш атрымліваецца з воўны. Выглядам прыпамінае ён футра нутрыі.

Новая тканіна прэдназначана для адзежавай прамысловасці. Частку прадукцыі будзем экспартаваць за граніцу.

Успаміны з пабыўкі ў Савецкай Беларусі

ДЗЕ БЫЎ НЕПРА

Поезд грукочачы калёсамі па рэйках пад'язджаў да апошняй станцыі перад граніцай — да Тэрэспаля. Світала. На ўсходзе ўзыходзіла чырвонае красавіцкае сонца, праменні якога ўрываліся да вагонаў і будзілі заспаных пасажыраў.

— Даязджаем да граніцы — паглядзеўшы ў вакно — сказаў мой таварыш падарожжа.

Я глянуў ў напрамку ўзыходзячага сонца. Там, за граніцай ляжыць вялікі Совецкі край; там беларускае Палессе, дзе жыве мая старэнькая маці, брат і сёстры; дзе я радзіўся і жыў.

Вёску сваю — Юхновічы ў Шарашэўскім раёне, я пакінуў маючы 18 год. Гэта было ў 1944 годзе. Уступіў я тады ў II Польскую Армію каб адпомсціць фашыстам за маю спаленую вёску і за ўсе мукі, якія цярпелі людзі Палесся.

Думкі плылі. Перад вачыма адна за другой праходзілі карціны з ваеннага жыцця: бой з фашыстамі на Вале Паморскім, бой пад Дрэзнам, дзе мяне параніла ў руку; пасля лячэнні ў шпіталі, дзе мяне застала капітуляцыя фашыстоўскай Германіі. Па вайне я кончыў службу ў войску: пачаў жыць і працаваць у Беластоку.

І вось пасля мінулых дванаццаці год, я еду ў Совецкую Беларусь, у сваё роднае Палессе — адведаць сваякоў і знаёмых. Як яны цяпер жывуць, як выглядаюць? Я часта ад іх атрымліваў лісты, у якіх пісалі, што пабудавалі гаспадарчыя будынкі, працуюць у калгасе, што жыццё на Палессі зусім іншае, ад таго — якое было пры панскай Польшчы — лепшае і весялейшае.

Ды ці-ж можна ў лісце ўсё апісаць?

Поезд скрыгочучы тармазамі па калёсах, спыніўся на станцыі.

У вагон увайшоў афіцэр польскай гранічнай стражы і папрасіў у пасажыраў пашпарты да кантролі. Праз некалькі хвілін поезд рушыў і затрымаўся ў Брэсце. І вось я апынуўся ў Совецкай Беларусі.

Перад 1939 годам мне прышлося быць у Брэсце. Тады ён быў малым, занядбаным мястэчкам. Вузенькія, засмечаныя вулічкі, з старэнькімі, абдрапанымі хатамі з саламянымі стрэхамі, больш паказвалі на сяло ніж на горад.

Цяпер я не пазнаў Брэста. Ён зусім другім зрабіўся. Перад усім кінулася мне ў вочы брэсцкая станцыя. Праўду кажучы, я дагэтуль яшчэ і ні быў на такой прыгожай станцыі. Абшырная, эстэтычна ўтрыманая зала з мармуровымі сценамі, з крамамі ў якіх прадаюць вяндліны і розныя напіткі. Куды ні глянеш, усюды чыстата і прыгожа.

Едучы аўтобусам з Брэста да Шарашэва, я ні мог надзівавацца, як змянілася Палессе.

Калісьнія вузенькія пяшчаныя дарожкі замяніліся ў шырокія, асфальтовыя шошы, абсаджаныя фруктавымі дрэвамі. Абапал шашы віднеюцца новыя, гаспадарчыя пабудовы. Гэта ўласнасць калгасаў.

Ля шашы мы часта мінаем вялікія ўпрыгожаныя табліцы, якія гавораць аб жыцці калгаснікаў.

Далей мы праязджаем ля месца, дзе калісь былі вялікія балоты — „Нікор". — Гэты вялікі, непраходны калісь абшар балот, стагоддзямі ляжаў невыкарыстанным. Цяпер у гэтым месцы калгаснікі ўсяго раёна маюць свае агароды. Растуць тут прыгожыя буракі, капуста і другая агароднiна.

Аўтобус затрымаўся ў якімсь, як мне здавалася незнаёмым мястэчку. Усе пасажыры выйшлі з аўтобусу. Я сядзеў ні ведаючы — выходзіць ці не.

— Чаму-ж вы гражданін не выходзіце? — спытаў мяне кандуктар. — Гэта-ж ужо Шарашэва!

Я не мог надзівіцца, што праз 12 год так змянілася Шарашэва! Іду вуліцамі і не пазнаю іх. Вялікія, новыя дамы, якіх не было, калі я ў апошні раз тут быў. Новы шпіталь, вялікі, некалькі павярховы гмах сярэдняй школы, кіно, лесапільня, малачарня — гэта ўсё пабудавана па вайне.

З Шарашэва асталося 4 вярсты да Юхно-

...Што жанчына варта

Усё пачалося 11 снежня 1953 г. Арганізаваўся тады 4 этап Конкурса чытачоў. Што было рабіць у доўгія зімовыя вечары ў ціхім мястэчку? І некаторыя, пераважна жанчыны пачалі збірацца — чытаць і слухаць кніжку. Якая-ж цікавая яна была! Чыталі „Жніва" Нікалаевай, „Уляну" Крашэўскага, „Анну і яе сям'ю" Шпэтавай, „Падняту цаліну" Шолахава і іншыя.

Адгэтуль збіраліся кожны вечар і не толькі маладыя дзяўчаты, але і такія як Грыко Яўдокія, Грыцук Ольга, Гайдук Надзя, якім ужо над семдзесят.

І вось стала вядомым, што жанчыны не толькі ахвотна гавораць, яны ўмеюць таксама ахвотна слухаць.

Аднойчы перад 8-мым сакавіка нехта сказаў: „Слухайце бабы, ці гэта мы на сваё сьвяцечка нічога не зробім — ніякай „акадэміі?" — „Падумайце бабы"!

На адказ не трэба было доўга чакаць.

Усе згадзіліся вельмі ахвотна з прапановай сарганізавання „акадэміі". Успомнілі старынныя песні: „Магдачка", „Замуж пайсці трэба знаць", (справай гэтай занялася Мушынская Ніна), арганізавалі хор.

— Вы думаеце, што гэта лёгка было — расказвае Савіцкая, загадчыца бібліятэчнага пункта ў Грудку — не, не лёгка! Трэба было вучыць хор, а помачы ніхто не даў. Але вось так было: „ты Надзя тонка спявай, а ты Ніна грубей".

Салістка хора А. Яроцкая

Грыко Яўдокія ўсё думала як-бы дастаць народныя ўборы У Звён-Хлопскай сказа- Хлопскай) сказалі: калі паедзеце на Пазятовыя Элімінацыі — то дамо ўборы — калі не — не дамо

Жанчыны штурхнулі адна другую і шапнулі: бярэм бабы — паедзем, не паедзем, але хоць раз людзям пакажамся.

Першы раз выступілі са сваім рэпертуарам у роднай вёсцы. Спявалі „Чаромху". „Ой баліць мне галованька" і частушкі якія прыдумала Мушынская

Сабраліся сёння мы
В дзень васьмога марта
Штобы разам абсудзіць
Што жанчына варта.

Ой варта, варта, — сказалі мужчыны і некаторыя бабы, што даўней на іх гаварылі ўсяляк. Праўду сказаўшы, што шмат недахопаў было у гэтых вершах. Там былі і рускія і польскія словы. Але „акадэмія" ўсім вельмі спадабалася.

— Глянне — гаварылі — не згорш спяваюць.

Мы паехалі — гаворыць далей Савіцкая — на павятовы агляд калектываў народнай самадзейнасці, дзе занялі першае месца і атрымалі кніжкі. Кніжную ўзнагароду атрымаў таксама Нікалай Праскуракоў, які памагаў пры падрыхтоўцы да агляду.

У далейшым самадзейны калектыў у Грудку ездзіў і выступаў: у Беластоку, Олецку, Любліне, Вроцлаве і другіх гарадах. Дзяўчаты з Грудка не затрымаліся на артыстычнай дзейнасці, яны парашылі працаваць грамадска — памагаць у абавязковай прадажы збожжа дзяржаве.

Зрабілі сабранне — вечарынку. На пачатак далі аднаактовую пастаноўку „Сэрца Кулака". Ні адзін з мужчын не хацеў быць кулаком, тады Мушынская Ніна пераапранулася за кулака (Падушку ёй усадзілі, каб грубая была).

А наканец зноў частушкі:

„А цяпер зніманіе
Начнём праверание
Усю дзярэўню як і хто
Ужо аддаў на скуп зярно...

— Пасля такога „праверання" Старшыня Грамадскай Рады быў вельмі давольны Знялі іх ужо і паважалі ўсюды. А яны усюды ехалі і спявалі Як толькі дадуць знаць цераз разьёточку — зараз ўсе збіраюцца. — Папросяць суседак каб дзіцяці папільнавалі, ці карову выдаілі і паехалі Усюды іх прымалі сардэчна і гэта была ім найбольшая ўзнагарода.

Ніна Мушынская — мастацкі кіраўнік хора ў Гарадку. Яна адначасова працуе сакратаркай ў грамадскай радзе

Аднак найбольш радаснай і вялікай хвілінай у жыцці самадзейнага калектыва з Грудка з'явілася іх выступленне на Пятым Сусветным Фестывалі Моладзі і Студэнтаў у Варшаві Негледзячы на шмат працы ў полі, паехалі ўсе. І ўжо ў першы вечар звінелі ў Парку Агрыколі беларускія песні Немагчыма расказаць пра сотні самых рознастайных спатканняў, гутарак канцэртаў. Мастаў Нельга забыць, што ўсё гэта было вялікай дэманстрацыяй моладзі ўсяго свету за мір, дружбу і шчасце народаў — у захапленні гаворыць Савіцкая.

— Ідуць — прадаўжае — негры, амерыканцы, італьянцы, англічане — і ўсе крычаць: — „бум — бум — не" абнімаюцца і цалуюцца

Савіцкая Эўгенія — расказвае...

* * *

Доўга мы яшчэ гутарылі з Савіцкай А потым я цэлы час думаў пра тое, якую вялікую змену, колькі новых думак, колькі ўсяго прыгожага можа зрабіць ў вёсцы добрая кніжка

І ВЕРАС

Подчас рэпетыцыі гарадскога самадзейнага хора

Выступленне калектыва мастацкай самадзейнасці з Гарадка

ХОДНЫ „НІКАР"

віч, дзе жыве мая радня. Я пастанавіў ісці пяшком. І вось я іду палявой дарожкай і дзівуюся зменамі, якія віднеюцца вакол мяне. На палях гудзяць трактары, кругом куды ні гляну віднеюць новыя, мураваныя, гаспадарчыя пабудовы, да якіх праведзена электрычнасць.

Падымаюся на ўзгорак, за якім спадзяюся ўбачыць сваю родную вёску. Сэрца маё забіла трывожна. Як выглядае цяпер мая вёска, ці адбудована таксама? Калі я адыходзіў ў салдаты, то з вёскі асталіся самыя папялішчы.

Узышоў я на ўзгорак, глянуў і... вачам сваім не веру. Стаіць зусім новая вёска, новыя прыгожыя дамы, шырокая вуліца.

Сеў я на камень ўсхвалёваны і заплакаў ад шчасця. Калі падняўся і пайшоў да вёскі — ужо вечарэла.

У вёсцы спатыкаю жанчыну. Глянуў — гэта-ж мая цётка Анюта.

— Добры дзень — кажу — цёценька пакажы дзе жыве мая маці.

— Глянула на мяне — пазнала!

— А божа-ж ты мой, божа — гэта-ж ты, Рысек, гаварыла ўсхвалёванная цётка. О — гэта дык госць! Пытаеш пра маці? — а вунь там жыве, ў другім доме — паказала рукою.

Увайшоў я ў абшырны, новы дом. Маці прыгатаўляла вячэру. Глянула на мяне і гаршок з бульбай упаў ёй з рук.

Як я вітаўся з радняй цяжка мне апісаць. Было многа слёз (жанчыны без іх не абыдуцца) пацалуяў і радасці.

А вечарам на стале з'явілася некалькі бутылак „маскоўскай". Прышоў Васька гарманіст з неадлучным сваім баянам і было вельмі весела.

Ды і жыццё сялян маёй вёскі — цяпер зусім іншае. Калісь за санацыйнай улады жылі яны ў бядзе і недастатку. Абуваліся ў лыкавыя лапці, а калі хтось купіў хромовыя боты, то накладаў іх толькі на вялікае свята. Елі вельмі дрэнна, а часта вяснаю зусім нічога не было.

Ніхто ў ваколіцы не меў радыя. Школы былі толькі чатырохкласныя і то мала хто ў іх вучыўся бо дзеці скончыўшы 12 год ужо цяжка працавалі.

Цяпер у Юхновічах гэта ўжо не тыя цёмныя запрацаваныя сяляне. Гэта ўжо калгаснікі. Яны, члены вялікага і багатага калгаса імя 1-га Мая.

Жывуць заможна.

Амаль у кожнага ёсць сваё радыё, веласіпед, а некаторыя маюць свае матацыклы.

У калгасе некалькі год таму пабудавана яслі, медпункт, аптэку, кіно, клуб, 9-ці класную школу.

Некалькі маладых людзей з малой вёскі Юхновічы вучацца ў вышэйшых установах.

Кожны хлопец ці дзяўчына ў Юхновічах мае сваю прафесію, яны — камбайнеры, трактарысты, заатэхнікі, спецыялісты па жывёлагадоўлі.

Калгас імя 1-га Мая з года ў год развіваецца. Ужо цяпер ён мае 2.000 штук кароў, некалькі сот коней, некалькі гектараў саду, вялікую пасеку, 12 уласных грузавых машын.

Калісь ля вёскі быў вялікі абшар балот, парослыя альшынавымі карчамі. Сяляне з балот тых не карысталі. Нават жывёлу не пускалі на тыя балоты, бо тапілася ў дрыгве.

Цяпер гэтыя балоты асушылі, выкарчавалі і засадзілі агароднінай. У мінулым годзе выраслі там буракі, важылі па 12 кг. адзін. Гэтыя буракі калгас вазіў на сельскагаспадарчую выстаўку ў Маскву. Разам з развіццём калгаса, з паляпшэннем жыцця сялян, змяняецца псыхіка людзей.

Цяпер паміж насельніцтвам Палесся няма ніякіх супярэчнасцей. Усе чуюцца грамадзянамі Совецкага Саюза, усе на роўні чуюцца членамі адной вялікай сям'і.

І вось месяц маёй пабыўкі ў Совецкай Беларусі кончыўся. Пражыў я гэты месяц як у казцы. Успаміны з пабыўкі ў БССР — астануцца ў мяне назаўсёды.

Р. КАСЮК
Беласток

Участак доследаў у Зубаве

Вучні пачатковай Беларускай Школы ў Зубаве ў бельскім павеце, ад 1952 г. вядуць на сваім паказовым 0,5 гектаровым участку, доследы з бульбай, званай „тапінамбургам".

Гэтая бульба дае надзвычай вялікі ураджай, як самых клубняў, так і зялёнай масы.

Практыка выказвае, што гэтая бульба з'яўляецца вельмі добрым кармом кароў, таму што павялічвае іх малочнасць.

Насення „тапінімбурга" вучні маюць пад дастаткам і прадаюць яго па 1 злоты 50 грошы за кілаграм, з далічкай расходаў перасылкі.

Апрача бульбы, вучні на сваім доследчым участку вырасцілі ўрадлівую раннюю кукурузу, розныя гатункі конскага зуба, слапечніка, рэпы, памідораў, дыняў і насенні некаторых траў.

З зубаўскай школы павінны узяць прыклад другія школы і закладаць у сябе доследчыя участкі Тым што захочуць залажыць доследчыя участкі, вучні з Зубава насенне за адпаведнай заплатай перашлюць поштай

Добрай працаю на сваіх доследчых участках, школьная дзетвара і настаўнікі павінны прычыніцца да выканання задач 5-гадовага плана.

НЕСТАР ПЕРАВОЙ
карэспандэнт

МІКОЛА ЗАСІМ

* * *

Жыццё сваёй пургой — віхурай
Мяне прагоніць можа ў свет,
Ды на далонях маіх скура
Ніколі свой не зменіць цвет.

Яна ў стальных мазолях будзе
Ад працы чэснай і святой.
І сэрца, сэрца не забудзе
Ніколі кут радзімы свой.

Ледакол з атамнай установкай

Дасягнутыя ў Совецкім Саюзе поспехі ў развіцці ядровай фізікі, радыёхіміі, аўтаматыкі, тэлемеханікі далі магчымасць шырока разгарнуць работу ў напрамку выкарыстання атамнай энергіі для мірных мэтаў. У нашай краіне ўжо ёсць вялікі вопыт у вобласці застасавання энергетычных атамных установак, пабудавана і дзейнічае ужо паўтара года, першая ў свеце атамная электрастанцыя.

Усё гэта дае магчымасць яшчэ больш пашырыц у шостай пяцігодцы застасаванне атамнай энергіі для мірных мэтаў Распрацаваны Цэнтральным Камітэтам Партыі праект Дырэктыў XX з'езда КПСС прадугледжвае пабудаваць у 1956—1960 гадах атамныя электрастанцыі аб агульнай моцы 2—2,5 мільёнаў кілават, разгарнуць работы па стварэнню сілавых установак для транспарту. Будзе пабудаваны ледакол з атамным рухавіком. Совецкія вучоныя і канструктары — суднабудаўнічыя ўжо распрацавалі тэхнічны праект такога карабля, праднзначанага для работы ў Арктыцы. Гэта будзе карабель новага тыпу, які дазволіць змяніць тактыку лядовага плавання, прадоўжыць час навігацыі ў поўночных марах, асвоіць для суднаходства высокашыротныя трасы, пашырыць фронт навуковых доследаў у Цэнтральным палярным басейне Збываецца прадбачанне знанага рускага мараплаўца С. О. Макарава, які марыў даехаць да Поўночнага Полюса на ледаколе. Застасаванне атамнай энергіі дасць ледаколу шмат важных пераваг у параўнанні з ледаколамі, у топках якіх спальваецца вугаль, ці нафту, а таксама з ледаколамі, якія прыводзіліся у дзеянне дызельнымі установкамі. Калі-б выабразіць сабе ледакол такіх самых памераў, працуючы на звычайным паліве, то ледакол з атамнай сілавой установкай будзе перавышаць яго на працягласці плавання без увахода да партоў для бункероўкі ў дзесяць — дваццаць раз, а найменш — паўтара разы.

На звычайных ледаколах да 30 працэнтаў водазмяшчэння судна выкарыстоўваецца на запасы паліва злічваныя тысячамі тон. На ледаколах совецкага арктычнага флота, напрыклад, такія запасы даходзяць да трох тысяч тон на адным судне. Сутачны-ж расход яго перавышае сто тон. Такім чынам ледаколы пазбаўлены магчымасці адыходзіць далёка ад партоў на даўжэйшы час. На ледаколе з атамнай установкай сутачны расход „гарючага" урана злічваецца грамамі. Таму раён плавання такога ледакола стаецца практычна неабмежаваным.

Канструктары атрымліваюць магчымасць выкарыстаць тую частку водазмяшчэння карабля, якая астаўляецца для хавання паліва, на павышэнне магутнасці сілавой установкі павялічэння моцы корпуса. Такі ледакол будзе магчы рабіць дарогу ў цяжкіх арктычных лядах непраходных для цяперашніх ледаколаў.

Новы ледакол будзе ўладаць магутнасцю галоўных рухавікоў на 44 тысячы конных сіл. Яго водазмяшчэнне 16 тысяч тон. Запасы, якія прымаюцца на борт карабля, дазваляюць яму не заходзіць да партоў праз цэлы год. На караблі ствараюцца ўсе магчымасці для пладатворнай працы, культурных занятак і адпачынку каманды. Маракі памесцяцца ў аднаместных і двумесных каютах, дзе прадугледжваецца кандыцыяванне паветра і люмінасценнае асвятленне.

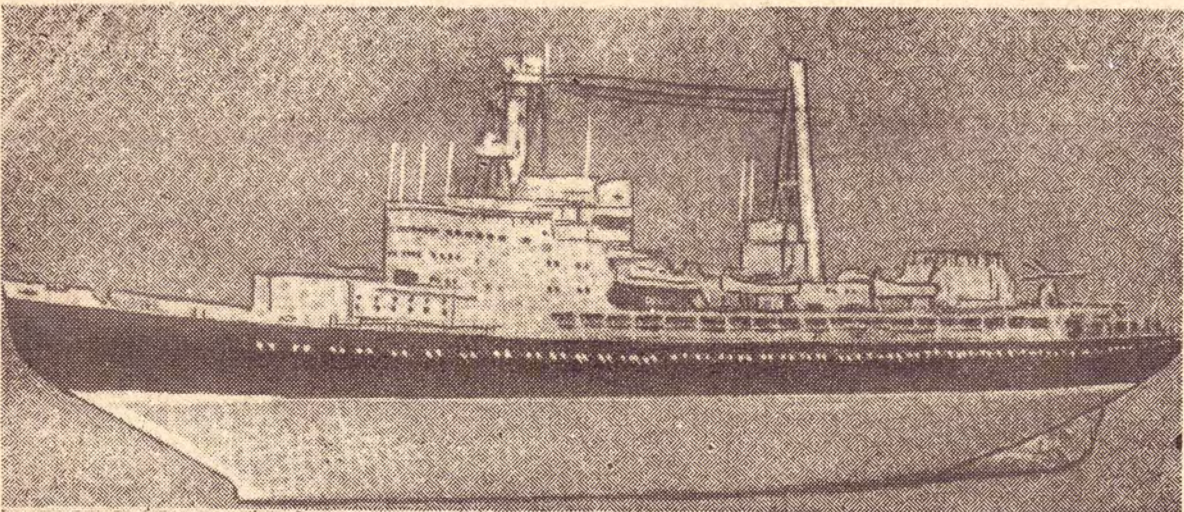
Змяшчэння судна ўпрыгожваюцца выгоднай мебеллю. На караблі кают - кампанія, салон, клуб, кіноўстаноўка, бібліятэка, чытальня, медыцынскія кабінеты, з цяперашняй лячэбна - прафілактычнай апаратурай.

Асабісты склад карабля пэўна ахованы ад шкодных радыёактыўных прамення́ў, якія паўстаюць ў атамнай установцы. Кіраванне ім адбываецца дыстанцыйна пры дапамозе сродкаў аўтаматыкі. Аўтаматыка і тэлемеханіка значна палягчаюць працу каманды. Качагараў тут заменяц апаратары, якія працуюць у пульта кіравання.

Ледакол зможа працаваць у суровых умовах Арктыкі, дзе метэаралагічнае абсталяванне выключна цяжка. Яму прыдзецца пракладаць дарогу ў туманы і снегапады, ў змроку палярнай ночы. Ён аснашчаецца сучаснымі навігацыйнымі і радыёлакацыйнымі прыладамі, запэўняючымі бяспечнасць плавання і надзейную сувязь з суднамі каравана, якога вядзе праз лядзы. Для лядовай разведкі на борце ледакола знойдуцца два верталёты. Кіраванне караблём максімальна аўтаматызавана. Яно здзяйсняецца з верхняга мосціка або з хадовай рубкі.

На адным з судабудаўнічых заводаў нашай краіны цяпер вядзецца падрыхтоўка да пабудовы новага карабля — першага ледакола з атамнай установкай.

А. Тріфонаў

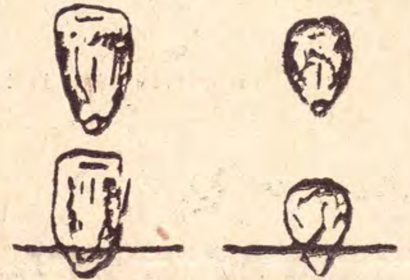

ПАРАДЫ гаспадарам

У перыяд падрыхтоўкі да сяўбы кукурузы застаецца вельмі важным абмежаванны час паміж абмалотам і высевам зярнят (5—10 дзён), таму што абмалочваць кукурузу загадзя нельга, з прычыны рызыка папсуцця зярнят. Апрача гэтага вынікі аналізу зярнят, праведзенага кантрольна - насеннай лабараторыяй, часта ўжо не будуць адпавядаць фактычнай якасці зярнят з той прычыны што толькі для праведзення аналізу па стандартнаму метаду патрабуецца да 7 сутак.

Доследы навуковага супрацоўніка Усесаюзнага, Навукова - Доследчага Інстытута кармоў, М. А. Філімонава, праведзеныя ў 1955 годзе, паказалі што, можна значна прысп'яшыць акрэсленне ўсходжасці зярнят. Распрацаваны ім метад заключаецца ў наступным:

Адлічваюць ад абразцоў 4 пробы зярнят (па 100 зярнят ў кожнай пробе), каторыя заліваюць вадою, папярэдне нагрэтай да тэмпературы 40 градусаў і на працяг двух гадзін замочваюць вадою, падтрымліваючы яе тэмпературу ў межах 38—40 градусаў. Цераз 2 гадзіны у зярнят зрэзваюць вострай брытвай або лязам бяспечнай брытвы кончыкі зародкаў.

Злева зубападобная кукуруза, справа — крамяністая. Угары — ад зародкавага боку, ўнізе — ад боку, супроцьлеглага зародку. Лініяй паказаны месцы зрэзвання зародка. Робяць гэта так: насенне кукурузы кладуць на кусок кардону, шчыльнай паперы, роўнай фанеры на дошчачку зародкавым бокам уніз; прыціскаючы ўказальным пальцам левай рукі, а правай робяць вертыкальны зрэз кончыка зародка, не зрэзваючы абалонкі сумежнай з зародкам. Потым здзіраюць абалонку з усяго зародка і зярняты зноў заліваюць свежай, цёплай вадою, мочачы іх на працязе 4 гадз. пры тэмпературы 38—40 градусаў. Пасля замочвання ваду адліваюць, а зярняты размяшчаюць у раслінна - гадаўляных (чарках або блюдзечках) зародкамі ўгору на моцна вільготнай фільтравальнай паперы, складзенай у некалькі слаявін.

Зярняты можна размяшчаць зародкамі угору таксама на паверхні нармальна вільготнага пяску. Раслінна - гадоўлянае памешканне ад верху прыкрываюць лашкамі, але не вельмі шчыльна, каб даць доступ для паветра.

Насенне прарошчваюць пры тэмпературы 35—38 градусаў цяпла на працязе 16 — 17 гадз не дапускаючы да лішкі вільгаці, або перасыхання.

Пасля такога прарошчвання да усходжых зярнят залічваюцца яшчэ і тыя, каторыя маюць добра бачаныя, буйныя карэнчыкі і сцяблінкі (без нейкіх прыкмет гніцця) або бачаная сцяблінка, а замест карэнчыка — прыкметнае ўздуцце, паўстаўшае ў выніку задужага зрэзання зародка.

Насенні аб паніжанай энергіі прарастання маюць вырастаючы карэнчык і бачаную але не прарослую сцяблінку (без прыкмет гніцця)

Прыкметай нізкаякаснасці зерняў пасля прарошчвання з'яўляецца таксама кіславата-непрыемны пах, асабліва заўважальны пасля ускрыцця лашкоў раслінна - гадаўляных памешканняў.

Вылічэнне працэнта ўсходжасці насення кукурузы пры такім метадзе праводзіцца звычайным парадкам: як сярэдняя арыфметычная вынікаў прарошчвання чатырох проб. У выпадку неабходнасці лік проб можна скараціць да двух

Першая ноч была сырая пасля дажджу і, вельмі дарэчы цёмная. Праз краты на вокнах нашага лагера было чуваць, як безупынна cакаталі конікі і над мокрымі бабкамі жыта ля брукаванай дарогі сумна шумелі бярозы.

Лагер — звычайны дом, высока абгароджаны калючым дротам стаяў на водшыбе завадского пасёлка Нойштадт. Вахманы жылі ў намядзьведзі, а потым павярнуступным доме. Па некалькі разоў на ноч яны прыходзілі правяраць наш сон, не цалкам давяраючы дратам, заваале на дзвярах і кратам.

Над заводам у хмарнае неба ўздымаўся магутны комін. Няспынны і чорны подых яго здаваўся мне дыханнем нашых збалелых, замучаных працай грудзей. Мы ненавідзелі ўсё тут — і краты на

вокнах, і нашых канвойных, і вечны дым, і ўласніка завода Кумбіра з усёй яго пузатай К°.

Дрыжачымі ад хвалявання рукамі апоўначы мы пааддзіралі з гваздоў, паразгіналі іржавыя штабы кратаў... прапаўзлі пад дратамі ў зялёны і ресны бульбянік...

Не ўсе, а толькі ўтрох. З трыццаці нашых сяброў большасць спала, а хто прачнуўся, пакуль мы распраўляліся з жалезам, той ці маўчаў, ці жадаў нам шчаслівай дарогі, ці ў голас баяўся...

Наіўна асцярожныя, мы пеліся на ўсход. Шарахцелі ралях, па моры соннага каіржышчам, брылі па свежых ролях, па моры соннага калосся ярыны. Ішлі шпарка, устрымліваючыся, каб не бегчы, прапускалі праз пальцы і зрывалі вільготныя пшанічныя каласы і нават ціха, гулліва іржалі...

З таго часу мы сталі начнымі людзьмі.

Зоркі вялі нас на ўсход Вясковыя хлопцы, мы былі дрэннымі астраномамі. Ва ўсёй мігатлівай жарстве, што асыпала нашу высокую столь, мы пазнавалі перш за ўсё Вялікую Мядзьведзіцу. Яна была ў нас заўсёды па левай руцэ, а трошкі правей ад Зараніцы быў родны наднёманскі край. Туды цягнула нас, як цягне стрэлку компаса на поўнач.

...Дзесятай ночы мы прабіраліся па абшары памешчыцкай бульбы. Ішлі амаль да пояса мокрыя; ногі спатыкаліся на баразнах, блыталіся ў густым бульбяніку і непрыемна нылі пад каленьмі. У грудзях таксама нешта балюча ныла — ці то з сярэдзіны, ці зверху. Цярплівасці мы назапасілі нямала, але ўсё-ж час ад часу хацелася крыкнуць: „А ліха-ж вам з вашаю бульбай, праклятыя юнкеры!..."

П. б.

Пішуць нашы карэспандэнты і чытачы

Няхай пішуць маладыя пісьменнікі, паэты і мастакі

Няхай Рэдакцыя дакладзе усе намаганні дзеля таго каб чытач прачытаўшы некалькі нумараў, не мог прадбачыць якія будуць загалоўкі артыкулаў наступнага нумара.

Няхай штотыднёвік „Ніва" вырасце з часам у самы цікавы і карысны часопіс. Хай штотыднёвік не кладзе ў галаву чытача фармул і дэфініцыі, хай не стараецца быць прарокам. Няхай артыкулы будуць арыгінальныя, жывыя, каб узэйнічалі не толькі на думкі але і на выабражэнні і пачуцці. Няхай часопіс не толькі вучыць, заахвочвае і кіруе але таксама хай паслужыць адпачынку прыгожасці жыцця, хай будзе мілым, пажаданым адпачынкам пасля працы.

Хацелася-б каб яго першая старонка мела эстэтычны, густоўны выгляд, каб друк, загалоўкі і ілюстрацыі былі прыемнымі для вока. Хацелася-б знайсці ў штотыднёвіку нешта з даўняй „прошласці" палляскага краявіда і штосьці з мясцовага самадзейнага мастацтва, а апрача гэтага цікавыя весткі аб навінах навукі як з краіны так і за мяжы. Хай будзе даступным маладым паэтам, драматургам, пісьменнікам і г.д.

Александар Харкевіч
Новае-Борова
Ваяводства Кашалін

З вялікай нецярплівасцю чакалі мы на першыя лісты. Нас турбавала адно пытанне: які водгук знойдзе сярод шырокіх колаў насельніцтва вестка аб выдавецтве нашага штотыднёвіка.

На лісты доўга чакаць не давялося. Усхваляваныя чыталі мы па некалькі разоў гэтыя першыя лісты і за кожным разам ставаліся яны ўсё больш цікавымі і захапляючымі.

Замест каментарыяў падаем урыўкі некалькі гэтых лістоў.

Дружба ўсіх нацыянальнасцей — святая справа

Беларуская газета вельмі, вельмі на часе, яна дасьць шмат добрага беларускаму грамадству. Я хачу падзяліцца з вамі ўспамінамі. Калі я вучыўся яшчэ ў царскай школе (1912 г) праз два гады я вёў бібліятэку. Тады мне ўпершыню давялося сустрэцца з беларускімі кнігамі. Я імі вельмі захапляўся. Але кіраўніцтва школы загадала не даваць гэтых кніжак вучням. Я тады не ведаў чаму. Калі я сустрэўся з марксісцкім гуртком, які існаваў пры гарадской школе ў Крынках, я даведаўся што царскі ўрад, каб аслабіць рэвалюцыю 1905 г. даў пэўную свабоду слова і прэсы. Але калі рэвалюцыя была задушана тады цар пайшоў старым шляхом і таму кіраўніцтва школы не дазваляла чытаць нам беларускіх кніжак, каб не дапусціць да развіцця нацыянальнай свядомасці.

Калі выбухла першая сусветная вайна і прышоў да нас Немец, то адразу стаў арганізаваць беларускія школы. Людзі вельмі зацікавіліся: — што гэта такое, прышоў вораг і даў беларусам „свабоду". Тады мясцовыя рэвалюцыянеры высьвецілі што гэта варожая работа, мэтай якой з'яўляецца парозненне беларусаў, палякаў і рускіх, што гэта пагубна для працоўных а карысна для эксплаататараў. Калі Крынкі захапілі паны, яны крывава расправіліся з тымі, якія праводзілі ў жыццё ленінскія ідэі. Нацыянальную рознь уводзілі і нямецкія расісты, якія арганізавалі нацыяналістычныя беларускія камітэты.

Ваша газета павінна адыграць вялікую роль у растлумачэнні варожасці ўсякіх нацыяналістаў, павінна яшчэ больш з'ядналь польскі і беларускі народы і памагчы нашай партыі ў будаўніцтве соцыялізма ў нашай краіне.

Міхась Клімовіч
Крынкі

Я ХАЧУ ЧЫТАЦЬ „НІВУ"

З вялікім хваляваннем прывітаў я вестку аб тым што неўзабаве будзе выдавацца ў Беластоку на беларускай мове штотыднёвік „Ніва".

Хоць я не з'яўляюся беларусам, аднак цешыць мяне гэта напэўна што тыднёвік „Ніва" прычыніцца ў значнай ступені да развіцця дружбы гаміж польскім і беларускім народамі. Будзе ён спрыяць развіццю беларускай культуры ў Беласточчыне. Цешуся яшчэ і таму, што ў мае дзіцячыя гады беларуская мова з'яўлялася мовай, на якой я гаварыў. Сёння я ўжо многа забыўся аднак хацеў-бы чытаць „Ніву". Я хацеў-бы каб у штотыднёвіку „Ніва" друкаваліся народныя песні, апавяданні з жыцця беларусаў, іх працы. Таксама хачу каб на старонках „Нівы" памяшчаліся цікавыя і прыгожыя здымкі.

Хацелася-б каб штотыднёвік „Ніва" пабудзіў творчасць маладых беларускіх паэтаў і пісьменнікаў.

Чэслаў Борыс
Элк

ДЗЯКУЮ АД ШЧЫРАГА СЭРЦА

Складаю ад шчырага сэрца падзякі тым, каторыя паклапаціліся аб тое, каб беларусы пражываючыя ў Польшчы маглі мець і чытаць сваю газету, на роднай беларускай мове, паглыбляць веды аб сваёй нацыянальнай культуры.

Я, Куцэвіч Лукаш, народжаны 8.I.1940 г. вучань восьмага класа з вялікай радасцю ўспрыняў гэту вестку, таму што я беларус і буду мог чытаць штотыднёвік „Ніва" на роднай, любімай беларускай мове.

Пасылаю дужа глыбокасардэчных паздраўленняў тым, каторыя гэты штотыднёвік будуць выдаваць; хай не шкадуюць сіл і энергіі, каб штотыднёвік гэты быў цікавы і як мога найлепш выглядзеў, інакш — каб кожнаму беларусу ён вельмі спадабаўся.

Па-майму я хацеў-бы каб у штотыднёвіку „Ніва" знаходзіліся весткі з краіны і за мяжы, з нашага ваяводства, каб хапала месца аб жыцці нашых братоў - беларусаў у БССР. Я гутарыў са сваімі суседзямі і яны як і я хацелі-б каб у штотыднёвіку „Ніва" змяшчаліся песні народаў СССР, а асабліва БССР. Яшчэ, каб у ёй друкаваліся розныя практычныя парады на тэмы сельскай гаспадаркі, жывёлагадоўлі, прагнозы надвор'я а таксама каб хапала месца на загадкі, гумар, сатыру і розныя іншыя аб'явы. І яшчэ каб у штотыднёвіку „Ніва" знаходзіліся шматлікія цікавасці што ў значнай ступені павялічыла-б колькасць чытачоў. Я думаю што штотыднёвік „Ніва", які будзе выдавацца на беларускай мове трэба было-б змяніць на газету выходзячую 2—3 разы на тыдзень з той прычыны што ў штотыднёвіку мельга ўсяго змясціць. А калі будзе выходзіць штотыднёвік, то па-майму павінен мець шмат старонак, каб усё можна было змясціць. Яшчэ хачу дадаць каб у штотыднёвіку „Ніва" быў клуб „Пазнаёмімся" так як у „Новай Вёсі".

ЛУКАШ КУЦЭВІЧ
вёска Грыгораўцы

Трэба глыбей пазнаць сапраўдную літаратурную мову

Я пастараюся вельмі каротка апісаць аб тым, як насельніцтва успрымае вестку аб паўстанні нашай роднай газеты. У вёсцы Шымкі, дзе я працую настаўніцай усе цешацца і з нецярплівасцю чакаюць „Нівы".

Цяпер я арганізавала ў школе курс для жанчын. Заняткі адбываюцца ў аўторак і сераду. Чытаю я жанчынам цікавыя беларускія вершы, знаёмлю іх з беларускай літаратурай (вельмі мала маю матэрыялаў) расказваю пра змест новых кінофільмаў, прачытаных апавяданняў, вучу ручных работ на „прах", вышываць і гатаваць.

Жанчыны, якія прыходзяць на заняткі вельмі цікавяцца беларускай літаратурай, любяць паслухаць як я ім чытаю беларускія кніжкі.

Аднойчы, пасля прачытанай кніжкі адна з жанчын сказала: „я думала, што наша мова непрыгожая, а цяпер, калі пачула там багатую літаратуру і сапраўдную літаратурную мову, я ў ёй закахалася".

Другая жанчына сказала: „трэба нам глыбей пазнаць сапраўдную літаратурную мову, а гэта мы зможам толькі тады, калі будзем чытаць штотыднёвік „Ніва".

Усе жанчыны маюць адно-лькавыя думкі і з нецярплівасцю чакаюць новай газеты. Нямала радасці маюць нашыя вучні і піонеры якія на кожнай лекцыі беларускай мовы пытаюцца: „настаўніца, калі мы будзем чытаць першы нумар чаканай газеты „Ніва" ці мы можам напісаць аб чым небудзь з нашага школьнага жыцця". Колькі радасці заўважаецца на тварах дзяцей калі скажам ім што хутка ўжо будзем чытаць „Ніву".

Ніна Бура
вёска Шымкі,
Беластоцкага павету

АДКАЗЫ РЭДАКЦЫІ

Паведамляем гр. гр.

1. Белавус Пётр — Бяла-Подляска
2. Берніковіч Францішак — Седліска к/Гіжыцка
3. Шчэрба Тадэўш — Шчэцін-Здрое
4. Мароз Язэп — Радом
5. Тымофейчук Фёдар — Олесніца-Слёнска
6. Харкевіч Анатоль — Старое-Леўкова
7. Гошна Рыгор — Веретож
8. Карпей Уладзімір — Нарэў,

што лісты Вашы атрымалі за якія шчыра дзякуем. Адказы на іх выслалі поштай.

Друкуйце весткі з БССР

Паважаная Рэдакцыя! У „Беластоцкай Газеце" з 13.I.56 г. я прачытаў вестку аб тым, што будзе выдавацца штотыднёвік „Ніва" на беларускай мове. Мяне гэта вельмі зацікавіла таму што на нашай тэрыторыі большасць насельніцтва гэта беларусы. Будзем чакаць з найвялікшай нецярплівасцю першага нумара.

Хочам каб у штотыднёвіку „Ніва" друкаваліся весткі аб жыцці нашых братоў беларусаў у БССР, іх шматлікіх дасягненнях а асабліва аб соцыялістычнай гаспадарцы.

Дарагая Рэдакцыя! Таму пішу што я быў там, на зямлі беларускай, дзе праводзіў свой водпуск ад 20.XII — да 10.I.1956 г. і бачыў як змянілася мая вёска. Калгас „Першамай" маёй вёскі мае цяпер грузавыя аўтамашыны, прыгожую хату - чытальню, якая што вечар перапоўнена моладзю. Моладзь маей вёскі жыве патрэбамі калгаса. На месцы папялішчаў хат, астаўленых фашысцкімі захопнікамі пабудаваны новыя, прыгожыя дамы калгаснікаў, а люд каторы жыў у горы і нястачы да 1944 г. працуючы на паноў, зараз будуе сабе шчаслівую будучыню. Шлях соцыялістычнага будаўніцтва беларускага народа і павінен адлюстраваць штотыднёвік „Ніва" дапамагаючы такім чынам і ў нас будаваць шчаслівую соцыялістычную будучынь.

Уладыслаў Карней
Нараў

ЧЫТАЧЫ

Рэдакцыя „Ніва" аб'яўляе конкурс збіральнікаў народнай творчасці ваяводства Збіранню і запісванню падлягаюць усе віды фальклору:

песні, казкі, расказы, частушкі, прыказкі, пагаворкі і г.д.

Запісываць фальклор можна на мовах: беларускай, польскай і рускай. У конкурсе могуць браць удзел як паасобныя збіральнікі, так і калектывы.

Удзельнікі конкурсу, якія прышлюць найбольшы лік каштоўных фальклорных твораў, найбольш дакладна запісаных, будуць прэміяваны

Тэрмін конкурсу ад 1-га сакавіка да 1-га кастрычніка 1956 г.

Рэдагуе Калегія.
Выдавецтва: Р.С.В „Праса".
Адрас рэдакцыі: Беласток, вуль. Кілінскага 7/1 тэль. 25-89.
Умовы падпіскі: заказы на „Ніву" прымаюць усе паштовыя ўстановы і пісьманосцы — цана выпіскі — квартальная 7 зл 80 гр. поўгадовая 15 зл. 60 гр, гадовая 31 зл 20 гр.

1 — 1000
2 — 750
3 шчыр. ро 500 zł.

*

— Ваш хлопчык курыць. Якія вы захады прынялі?

— Папярэдзіла, каб хату не спаліў.

„Вожык"

*

СВІНЯ ПАД СЯДЛОМ

(Байка)

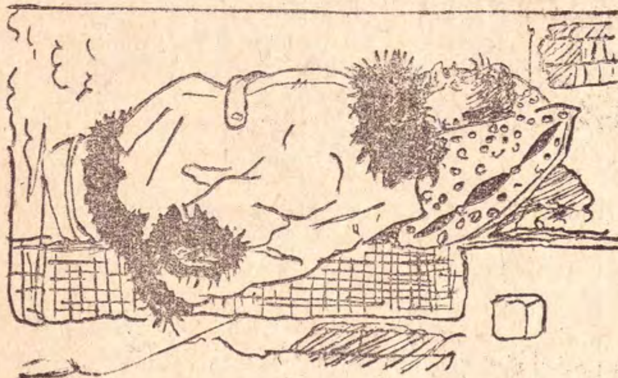
Парохваючы,
з ранішняй пары
Свіня хаўроння
па двары
хадзіла.
Як і належыць,
двор яна парыла
І, надакучыўшы работай
аднастайнай,
Зайшла на стайню,
Дзе зноў не засталася
без заняткаў —
Наводзіць пачала
свае парадкі:
Між іншым чухацца
а штосьці стала
І на яе упала...
сядло
І што тут са свінёй
было!
Уявіла, што яна —
сапраўдны конь,
Рысак — агонь.
Давай з сядлом насіцца
Ды ўсім хваліцца.
Паспрабавала заіржаць,
Дыбка хацела нават
стаць.
Настала ўжо
вячэрняя пара —
Свіння насілася
па ўсіх дварах,
Пакуль з яе сядло
не знялі
І ў хлеў нарэшце
не загналі.
Так і ў людзей бывае часамі.
Не назіралі самі?

ШМОХ КАРАГА

Адгаданка

— Летам у гарачыню ён, дзе халадок ...

... Зімой ён шукае, дзе горача.

Хто гэта, дзе і кім працуе?
Адказы дасылайце ў „Ніву"

Знайшоў выйсце

— Пальчатак у вас на паліцах няма, а попыт на іх вялікі. Якія вы робіце захады?

— Павесілі ў вітрыне аб'яву, што пальчатак у продажы няма, і попыт на іх адразу спыніўся.

Кемлівы

— Адразу відаць, што вашы сталы і крэслы тапорнай работы.

— Няма нічога дзіўнага: гэтыя рэчы толькі тапаром і зроблены.

КАЛОДА

На вуліцы валялася калода..

Клялі яе і вазакі, і пешаходы,

Качалі, перасоўвалі сюды-туды,

То на сярэдку вуліцы, то к плоту...

І так амаль што тры гады

Людзям давала лішнюю работу.

Нарэшце нехта не стрываў. —

Яе на дровы спілаваў.

І скажам мы ў заключэнне:

Калодзе гэткае і прызначэнне.

ПРЫВІЛЕЯ ЗЛАЧЫНЦАМ

Мітуслівы чалавечак, з выгляду чыноўнік, пытаецца ў рослага адкормленнага малойчыка, які насунуўшы каўбойскі капялюш на вочы, спакойна пыхкаў люлькай:

— А вы за што, містэр, у паліцыю трапілі?

— Хацеў без шуму ачысціць адну кватэрку на Пайнстрыце, дык гаспадар узняў такі тарарам, што давялося трошкі прыціснуць яму горла і... прыдушыць!

— Духам, аднак, не падайце містэр! Амерыканскі суд літасцівы. За невялічкі штраф вас на волю выпусцяць. У мяне больш сур'ёзная справа — за хабарніцтва арыштавалі. Разумееце, што гэта значыць.

— Разумею! Гэта значыць, вам трэба будзе добра заскабіць караючую руку правасуддзя, — грымнуў малойчык, — і яна, напэўна, не падымаецца на тую руку, што дае, ды на тую, што бярэ.

— Ну, а вы за што сюды трапілі? — весела запытаўся мітуслівы хабарнік у маладога чалавека, які вельмі ўважліва разглядаў свае стоптаныя чаравікі.

— Я прымаў удзел у дэманстрацыі беспрацоўных і, як усе, патрабаваў працы.

— Вось ужо за гэта па галоўцы вас не пагладзяць!

ДЗЯДЗІНА

(Народнае апавяданне. Запісаў Ф. Багушэвіч)
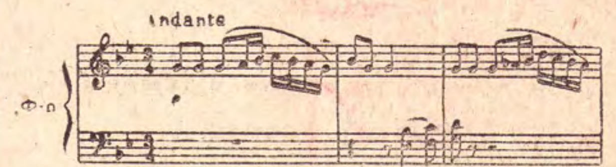
Ну, і дзядзіна ў мяне была, а багатая: дык багатая! Было ў яе сем маргоў зямлі, адна каза, сем хлявоў, тры гумны, а ўсе поўныя: у адным мак, у другім — так, а ў трэцім цапы віселі. А як пойдзе, бывала, дзядзіна казу даіць, дык пакуль казу найдзе, аж у мозгі зайдзе, а як зачне яе даіць, так нясуць малако цабрамі, вядрамі, кадушкамі... А масла дык білі на гумнішчы цапамі і маслянку ў застрэнкі змяталі: бедныя людзі дык ішлі з мяшкамі і гаршчкамі і з разгінамі, хто з чым прышоў, той з тым пайшоў. А парсюкі кормныя ў дзядзіны дык такія былі, што праз парог не маглі пралезці: але пад парогам дзірачка была, дык туды лазілі. — А грачыха ў маёй дзядзіны калі зарадзіла! Вось дару божага было! Калі налажылі стог на слупе каля прыпечку, дык вось быў стог! Але зрабілася няшчасце: дзядзіна хусты прала, хтосьці дзвярамі стукнуў, стог перавярнуўся ў начоўкі і ратуначку не было!
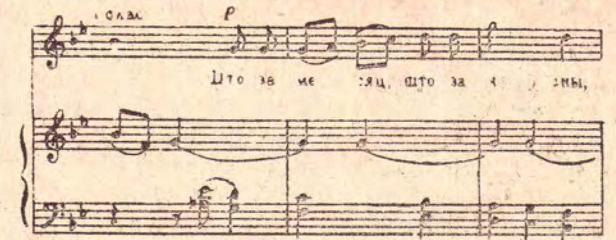
Бось тут мая дзядзіна і збяднела. А тут дзяцей з асміна, а карміць няма чым.

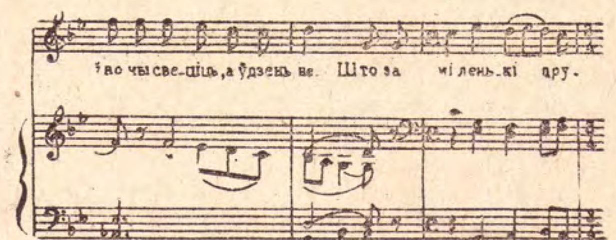
Увідзеўшы гэта, панскі аліндар як прыстаў да дзядзіны: „Прадай казу, ды прадай!" Ведаў, каб яго немач, што добрая каза. Дзядзіна думала, думала — глядзіць, што няма чым карміць, і прадае казу. Аліндар казу браць, а каза ў лес наўцёкі, а воўк ды з лесу, ды яе за горла. Пакуль мы даляцелі, яна толькі крыкнула: „Маааґда!", і зарэзаў яе воўк. Не так дзядзіне шкода было той казы, як жаль было таго, што каза і імя яе ведала...

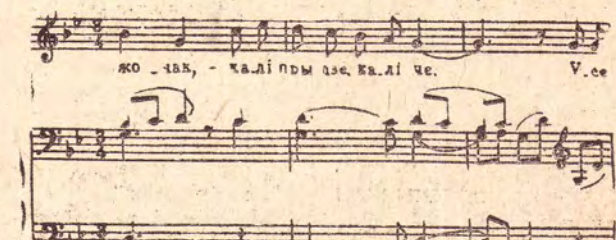

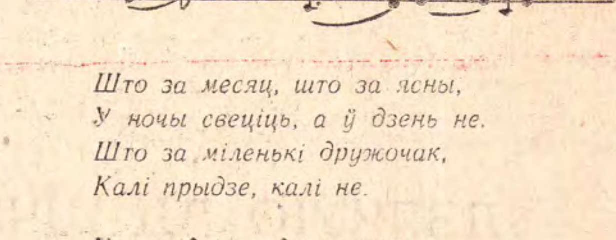
ШТО ЗА МЕСЯЦ

Што за месяц, што за ясны,
У ночы свеціць, а ў дзень не.
Што за міленькі дружочак,
Калі прыдзе, калі не.

Усе людзі, людзі кажуць,
Усе людзі гавараць:
„Сорам, дзеўка, сорам красна,
Позна з вечара гуляць".

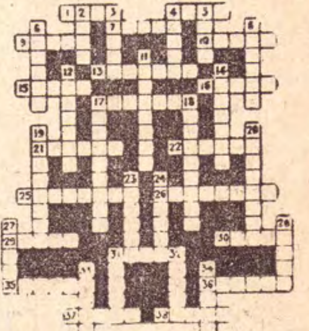
Дзяўчынаньцы кепска стала,
Стала плакаць, ды ўздыхаць.
Хлапчынаньку шкода стала,
Стаў дзяўчыну суцяшаць:

„Не плач, дзеўка, не плач, красна,
Прыду ў госці да цябе,
Разгарыцца кроў гарача,
Вазьму замуж за сябе".

КРАСВОРД

ПА ВЕРТЫКАЛІ: 2. Раман Я. Маўра. 3. Эпічны твор, пераважна фантастычнага характару. 4. Першы зборнік вершаў М. Багдановіча. 5. Законамернае паўтарэнне націскных і ненаціскных складаў у вершы. 6. Імя героя рамана Л. Талстога «Вайна і мір». 8. Твор Тараса Шэўчэнкі. 11. Беларускі часопіс. 12. Аўтар рамана «У добры час». 14. Імя героя рамана «Трэцяе пакаленне». 17. Кірунак у літаратуры. 18. Вобраз п'есы К. Крапівы «Проба агнем». 19. Беларускі паэт. 20. Імя дзеючай асобы з п'есы Я. Купалы. 23. Літаратурны твор, у якім высмейваецца адмоўная з'ява рэчаіснасці. 24. Від паэзіі. 27. Герой аповесці Я. Коласа «Дрыгва». 28. Алегарычны твор. 31. Прозвішча галоўнага героя паэмы А. Куляшова «Сцяг брыгады». 32. Вёска, у якой нарадзіўся П. Трус. 33. Рака на Палессі, апетая Купалам у адной з паэм. 34. Сучасны савецкі пісьменнік.

ПА ГАРЫЗАНТАЛІ: 1. Беларускі паэт. 4. Невялікі паэтычны твор. 7. Лірычны верш Я. Купалы. 9. Імя хлопчыка — героя рамана Э. Самуйлёнка «Будучыня». 10. Тыповыя персанажы ў мастацкім творы. 13. Беларускі драматург. 15. Народны паэт Беларусі. 16. Вобраз з аповесці М. Паслядовіча «Святло над Ліпскам». 17. Дзеючая асоба п'есы А. Карнейчука «Калінавы гай». 21. Герой многіх беларускіх казак. 22. Від верша. 25. Паэма П. Броўкі. 26. Незвычайны парадак слоў у сказе. 29. Аўтар рамана «Далёка ад Масквы». 30. Від драматычнага твора. 31. Вялікі эпічны твор. 35. Класічны твор. 36. П'еса К. Чорнага. 37. Зборнік апавяданняў М. Лынькова. 38. Маленькая п'еса жартоўнага характару.

Паміж тых, хто прышле да нас правільную развязку красворда, разыграем у латэрэю кніжныя ўзнагароды.